

IKONOGRAFIE

Obec Želízy je tvořena dvěma částmi – Sitné a Želízy. Obě části mají zcela rozdílnou historii. Z pohledu písemných historických pramenů jsou „starší“ Želízy připomínané v roce 1360. Sitné se poprvé připomíná v roce 1363.

První zmínka o vsi Želízy je učiněna ve smlouvě, kterou Mikuláš zvaný Pátek ze Želíz uzavřel 29. ledna 1360 s představitelem kláštera řádu premonstrátů na Strahově. Zavazuje se k pravidelným platům a jednorázovému daru. Mikuláš byl pravděpodobně majitelem větší části vsi a zbytek byl rozdroben mezi jeho příbuzné. V roce 1392 došlo, na základě rozhodnutí krajského soudu v Mělníku, ke změně některých vlastnických práv ke vsi Želízy a Jindřichovi Berkovi z Dubé byl přiznán roční plat. Osudy Želíz po husitských válkách jsou nejasné. Ves sama byla pravděpodobně držena více vlastníky. Na pevnou půdu se dostáváme v roce 1547. Tehdy se uskutečnil trh mezi Jaroslavem Beřkovským ze Šebířova a na Liběchově a Kašparem Belvicem z Nostvic. Předmětem trhu byl prodej panství Liběchov. V zápise v zemských deskách je součástí prodávaného panství také majetek ve vsi Želízy. Belvicové zde byli vrchností až do pobělhorských konfiskací. Janovi a Kašparovi Mikulášovi Belvicům byli konfiskovány Beřkovice, Bechlín, Vliněves a další vsi včetně Želíz. V roce 1626 byly uvedené statky zastaveny Polyxeně Lobkovické z Pernštejna a v roce 1627 jí byly prodány do dědičného držení. Želízy při Dolních Beřkovicích nezůstaly a byly prodány a staly se součástí panství Chcebuz. Když se v roce 1709 Antonie Eusebie Scheidlerová, dědička Liběchova, vdala za Jana Jáchyma Pachtu z Rájova, stali se jejich potomci vlastníky Liběchova. Pachtové přikoupili ještě Radouň a Chcebuz. V roce 1729 se Chcebuz stala centrem nově zřízeného panství, ke kterému patřily i Želízy. V roce 1801 koupil liběchovsko-chcebuzské panství Jakub Veith. Jeho dědicové byli vrchností v Liběchově, Chcebuzi a také v Želízech až do skončení patrimoniální správy.

Sitné se v písemných historických pramenech připomíná poprvé v roce 1363. Ves byla pravděpodobně rozdělena mezi dva vlastníky – klášter augustiniánů v Pšovce u Mělníka a místní vladycký rod. V 15. století patřila ves Sitné k panství hradu Houska. Hrad byl v té době v držení rodu Smiřických ze Smiřic. Po roce 1498 koupil housecké panství Václav Hrzán z Harasova. Ves Sitné se později stala součástí panství Vidim, u kterého setrvala až do konce vrchnostenské správy.

Znak: Ve zlatém štítě se zeleným lemem čelně postavená červeno-modře polcená radlice, v ní tři (1, 2) zlaté lilie nad třemi (2, 1) stříbrnými růžemi se zlatými semeníky.

Radlice je inspirována pojmem „pluhové železí“, které je narážkou na jméno obce. Červená je barvou železa a modrá se vztahuje k říčce Liběchovce. Lilie a růže jsou převzaty ze znaku strahovského kláštera, s kterým je spojena první zmínka o obci. Zlatý štít může být vnímán jako inspirace pískovcovými skalami v okolí, ale také lze nacházet vztahy tinktur červené a zlaté nebo modré a zlaté u rodových erbů rozličných historických vlastníků obce. Zelený lem symbolizuje, že obec je obklopena lesy.

Vlajka: Žlutý list se zeleným lemem širokým osminu šířky listu. V žerďové polovině žlutého pole čelně postavená červeno-modře polcená radlice, v ní tři (1, 2) žluté lilie, pod nimi tři (2, 1) bílé růže se žlutými semeníky.

Vlajka opakuje podobu znaku.

